

Mat

Chapter 13

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

- 1 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς τῆς οἰκίας, ἐκάθητο
Katika -siku siku ile aliyetoka - Iēsoūs -nyumba nyumba alikaa
[G1722](#) [G3588](#) [G2250](#) [G1565](#) [G1831](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3588](#) [G3614](#) [G2521](#)
- παρὰ τὴν θάλασσαν.
kando-ya -bahari bahari
[G3844](#) [G3588](#) [G2281](#)

Siku iyo hiyo Yesu akatoka nje ya nyumba, akaketi kando ya bahari.

- 2 καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον
na walikusanyika kwake yeye makundi mengi hata yeye ndani-ya mashua
[G2532](#) [G4863](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3793](#) [G4183](#) [G5620](#) [G0846](#) [G1519](#) [G4143](#)
- ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει.
aliyeingia kukaa na wote -kundi kundi juu-ya -ufuko ufuko walisimama
[G1684](#) [G2521](#) [G2532](#) [G3956](#) [G3588](#) [G3793](#) [G1909](#) [G3588](#) [G0123](#) [G2476](#)

Umati mkubwa mno wa watu ukakusanyika kumzunguka, hata ikabidi aingie katika chombo na kuketi humo, nao watu wote wakawa wamesimama ukingoni mwa bahari.

- 3 καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων, Ἴδου, ἐξῆλθεν ὁ
na alisema kwao mengi katika mifano akisema Tazama alitoka -mpanzi
[G2532](#) [G2980](#) [G0846](#) [G4183](#) [G1722](#) [G3850](#) [G3004](#) [G3708](#) [G1831](#) [G3588](#)
- σπείρων τοῦ σπείρειν.
mpanzi -kupanda kupanda
[G4687](#) [G3588](#) [G4687](#)

Ndipo akawaambia mambo mengi kwa mifano, akisema: "Mpanzi alitoka kwenda kupanda mbegu zake.

- 4 καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν, ἃ μὲν ἔπρεσεν παρὰ τὴν
na katika -kupanda kupanda yeye mengine kwa-kweli yalianguka kando-ya -njia
[G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4687](#) [G0846](#) [G3739](#) [G3303](#) [G4098](#) [G3844](#) [G3588](#)
- ὁδόν, καὶ ἐλθόντα τὰ πετεινὰ κατέφαγεν αὐτά.
njia na walipokuja -ndege ndege waliyala hayo
[G3598](#) [G2532](#) [G2064](#) [G3588](#) [G4071](#) [G2719](#) [G0846](#)

Alipokuwa akitawanya mbegu, nyingine zilianguka kando ya njia, nao ndege wakaja na kuzila.

- 5 ἄλλα δὲ ἔπρεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχεν
mengine lakini yalianguka juu-ya -mahali yenye-mawe ambapo hapakuwa-na ilikuwa-na
[G0243](#) [G1161](#) [G4098](#) [G1909](#) [G3588](#) [G4075](#) [G3699](#) [G3756](#) [G2192](#)
- γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν, διὰ τὸ μὴ ἔχειν
udongo mwingi na mara yalichipuka kwa-sababu-ya -kutokuwa kutokuwa kuwa-na
[G1093](#) [G4183](#) [G2532](#) [G2112](#) [G1816](#) [G1223](#) [G3588](#) [G3361](#) [G2192](#)
- βάθος γῆς;
kina -udongo
[G0899](#) [G1093](#)

Nyingine zilianguka kwenye ardhi yenye mwamba isiyo na udongo wa kutosha. Zikaota haraka, kwa kuwa udongo ulikuwa haba.

- 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος, ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ
 jua lakini lilipochomoza yaliunguzwa na kwa-sababu-ya -kutokuwa kutokuwa
[G2246](#) [G1161](#) [G0393](#) [G2739](#) [G2532](#) [G1223](#) [G3588](#) [G3361](#)
- ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη.
 kuwa-na mzizi yalikauka
[G2192](#) [G4491](#) [G3583](#)

Lakini jua lilipozidi, mimea ikanyauka na kukauka kwa kuwa mizizi yake haikuwa na kina.

- 7 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι,
 mengine lakini yalianguka juu-ya -miiba miiba na ilipanda -miiba miiba
[G0243](#) [G1161](#) [G4098](#) [G1909](#) [G3588](#) [G0173](#) [G2532](#) [G0305](#) [G3588](#) [G0173](#)
- καὶ ἔπνιξαν αὐτά.
 na ilisonga hayo
[G2532](#) [G4155](#) [G0846](#)

Mbegu nyingine zilianguka kwenye miiba, nayo miiba hiyo ikakua, ikaisonga hiyo mimea.

- 8 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν, καὶ ἐδίδου
 mengine lakini yalianguka juu-ya -udongo udongo -mzuri mzuri na ulitoa
[G0243](#) [G1161](#) [G4098](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#) [G3588](#) [G2570](#) [G2532](#) [G1325](#)
- καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ
 matunda mengine kwa-kweli mia mengine lakini sitini mengine lakini
[G2590](#) [G3739](#) [G3303](#) [G1540](#) [G3739](#) [G1161](#) [G1835](#) [G3739](#) [G1161](#)
- τριάκοντα.
 thelathini
[G5144](#)

Mbegu nyingine zilianguka kwenye udongo mzuri ambapo zilitoa mazao, nyingine mara mia moja, nyingine mara sitini, na nyingine mara thelathini.

- 9 ὁ ἔχων ὦτα, ἀκουέτω.
 -mwenye mwenye masikio asikie
[G3588](#) [G2192](#) [G3775](#) [G0191](#)

Mwenye masikio ya kusikia, na asikie.”

- 10 Καὶ προσελθόντες, οἱ μαθηταὶ εἶπαν αὐτῷ, Διὰ τί ἐν
 Na walikaribia -wanafunzi wanafunzi walisema kwake Kwa-nini nini katika
[G2532](#) [G4334](#) [G3588](#) [G3101](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1223](#) [G5101](#) [G1722](#)
- παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς;
 mifano unasema kwao
[G3850](#) [G2980](#) [G0846](#)

Wanafunzi wake wakamwendea, wakamuuliza, “Kwa nini unasema na watu kwa mifano?”

- 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν «αὐτοῖς», ὅτι Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ
 -yeye lakini akijibu alisema kwao kwamba Ninyi mmepewa kujua -siri
[G3588](#) [G1161](#) [G0611](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3754](#) [G4771](#) [G1325](#) [G1097](#) [G3588](#)
- μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται.
 siri -ufalme -ufalme -mbingu -mbingu wale lakini si wamepewa
[G3466](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#) [G1565](#) [G1161](#) [G3756](#) [G1325](#)

Akawajibu, “Ninyi mmepewa kuzifahamu siri za Ufalme wa Mbinguni, lakini wao hawajapewa.

- 12 ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ περισσευθήσεται; ὅστις δὲ
yeyote kwa-maana mwenye atapewa yeye na ataongezewa yeyote lakini
[G3748](#) [G1063](#) [G2192](#) [G1325](#) [G0846](#) [G2532](#) [G4052](#) [G3748](#) [G1161](#)
- οὐκ ἔχει, καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
asiye mwenye hata alichocha nacho kitachukuliwa kutoka kwake
[G3756](#) [G2192](#) [G2532](#) [G3739](#) [G2192](#) [G0142](#) [G0575](#) [G0846](#)

Kwa maana yule aliye na kitu atapewa zaidi, naye atakuwa navyo tele. Lakini yule asiye na kitu, hata kile alichocha nacho atanyang'anywa.

- 13 διὰ τοῦτο, ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέποντες,
kwa-sababu-ya hili katika mifano kwao ninasema kwa-sababu wakiona
[G1223](#) [G3778](#) [G1722](#) [G3850](#) [G0846](#) [G2980](#) [G3754](#) [G0991](#)
- οὐ βλέπουσιν; καὶ ἀκούοντες, οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνίουσιν.
hawana waoni na wakisikia hawana wasikii wala hawaelewi
[G3756](#) [G0991](#) [G2532](#) [G0191](#) [G3756](#) [G0191](#) [G3761](#) [G4920](#)

Hii ndiyo sababu nasema nao kwa mifano: “Ingawa wanatazama, hawaoni; wanasikiliza, lakini hawasikii, wala hawaelewi.

- 14 καὶ ἀναπληροῦται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἰσαΐου, ἡ λέγουσα,
na inatimizwa kwao -unabii unabii -wa-Ἰσαΐας -usemao usemao
[G2532](#) [G0378](#) [G0846](#) [G3588](#) [G4394](#) [G2268](#) [G3588](#) [G3004](#)
- Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε; καὶ βλέποντες βλέπετε, καὶ
Kwa-kusikia mtasikia na hamta kamwe kuelewa na mkiona mtaona na
[G0189](#) [G0191](#) [G2532](#) [G3756](#) [G3361](#) [G4920](#) [G2532](#) [G0991](#) [G0991](#) [G2532](#)
- οὐ μὴ ἴδητε,
hamta kamwe kutambua
[G3756](#) [G3361](#) [G3708](#)

Kwao unatimia ule unabii wa Isaya aliposema: “Hakika mtasikiliza lakini hamtaelewa; na pia mtatazama lakini hamtaona.

- 15 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ
umetiwa-unene kwa-maana -moyo moyo -wa-watu -wa-watu hawa na
[G3975](#) [G1063](#) [G3588](#) [G2588](#) [G3588](#) [G2992](#) [G3778](#) [G2532](#)
- τοῖς ὥσιν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν;
kwa-masikio masikio kwa-uzito walisikia na -macho macho yao wameyafunga
[G3588](#) [G3775](#) [G0917](#) [G0191](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3788](#) [G0846](#) [G2576](#)
- μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὥσιν
wasije wakati-wowote wakaona kwa-macho macho na kwa-masikio masikio
[G3361](#) [G4219](#) [G3708](#) [G3588](#) [G3788](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3775](#)
- ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν, καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσονται
wakasikia na kwa-moyo moyo wakaelewa na wakarejea na nikawaponya
[G0191](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2588](#) [G4920](#) [G2532](#) [G1994](#) [G2532](#) [G2390](#)
- αὐτούς.
wao
[G0846](#)

Kwa kuwa mioyo ya watu hawa imekuwa migumu; hawasikii kwa masikio yao, na wamefumba macho yao. Wasije wakaona kwa macho yao, na wakasikiliza kwa masikio yao, wakaelewa kwa mioyo yao, na kugeuka nami nikawaponya.’

- 16 ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσιν; καὶ τὰ
yenu lakini yamebarikiwa -macho macho kwa-sababu yanaona na -masikio
[G4771](#) [G1161](#) [G3107](#) [G3588](#) [G3788](#) [G3754](#) [G0991](#) [G2532](#) [G3588](#)
- ᾧτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούουσιν.
masikio yenu kwa-sababu yanasikia
[G3775](#) [G4771](#) [G3754](#) [G0191](#)

Lakini heri macho yenu kwa sababu yanaona, na heri masikio yenu kwa sababu yanasikia.

- 17 ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι
Amini kwa-maana ninawaambia ninyi kwamba wengi manabii na wenye-haki
[G0281](#) [G1063](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G4183](#) [G4396](#) [G2532](#) [G1342](#)
- ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδαν; καὶ ἀκοῦσαι
walitamani kuona mambo-ambayo mnaona na hawaku ona na kusikia
[G1937](#) [G3708](#) [G3739](#) [G0991](#) [G2532](#) [G3756](#) [G3708](#) [G2532](#) [G0191](#)
- ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.
mambo-ambayo mnasikia na hawaku sikia
[G3739](#) [G0191](#) [G2532](#) [G3756](#) [G0191](#)

Amin, nawaambia, manabii wengi na wenye haki walitamani kuona yale mnayoyaona lakini hawakuyaona, na walitamani kusikia yale mnayoyasikia lakini hawakuyasikia.

- 18 Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείραντος;
Ninyi basi sikieni -mfano mfano -wa-mpanzi -wa-mpanzi
[G4771](#) [G3767](#) [G0191](#) [G3588](#) [G3850](#) [G3588](#) [G4687](#)

“Sikilizeni basi maana ya ule mfano wa mpanzi:

- 19 Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος,
Kila-mtu asikiaye -neneno neno -la-ufalme -la-ufalme na asiye elewa
[G3956](#) [G0191](#) [G3588](#) [G3056](#) [G3588](#) [G0932](#) [G2532](#) [G3361](#) [G4920](#)
- ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἀρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ
anakuja -mwovu mwovu na ananyakua -kilichopandwa kilichopandwa katika -moyo
[G2064](#) [G3588](#) [G4190](#) [G2532](#) [G0726](#) [G3588](#) [G4687](#) [G1722](#) [G3588](#)
- καρδίᾳ αὐτοῦ. οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρεῖς.
moyo wake huyu ndiye -aliyepandwa kando-ya -njia njia aliyepandwa
[G2588](#) [G0846](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3844](#) [G3588](#) [G3598](#) [G4687](#)

Mtu yeyote anaposikia neno la Ufalme naye asilielewe, yule mwovu huja na kunyakua kile kilichopandwa moyoni mwake. Hii ndiyo ile mbegu iliyopandwa kando ya njia.

- 20 ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρῶδη σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ
-aliyepandwa lakini juu-ya -mahali yenye-mawe aliyepandwa huyu ndiye -asikiaye
[G3588](#) [G1161](#) [G1909](#) [G3588](#) [G4075](#) [G4687](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#)
- τὸν λόγον ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν;
-neneno neno asikiaye na mara kwa furaha anapokea hilo
[G3588](#) [G3056](#) [G0191](#) [G2532](#) [G2112](#) [G3326](#) [G5479](#) [G2983](#) [G0846](#)

Ile mbegu iliyopandwa kwenye sehemu yenye mawe ni mtu yule ambaye hulisikia neno na mara hulipokea kwa furaha.

- 21 οὐκ ἔχει δὲ ρίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν; γενομένης
hana na lakini mzizi ndani yake bali wa-muda-mfupi yeye-ni likitokea
[G3756](#) [G2192](#) [G1161](#) [G4491](#) [G1722](#) [G1438](#) [G0235](#) [G4340](#) [G1510](#) [G1096](#)
- δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται.
lakini dhiki au mateso kwa-sababu-ya -neneno mara anajikwaa
[G1161](#) [G2347](#) [G2228](#) [G1375](#) [G1223](#) [G3588](#) [G3056](#) [G2112](#) [G4624](#)

Lakini kwa kuwa hana mizizi yenye kina ndani yake, lile neno hudumu kwa muda mfupi tu. Kisha dhiki au mateso yanapoinuka kwa ajili ya lile neno, yeye mara huchukizwa.

- 22 ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν
-aliyepandwa lakini katika -miiba miiba aliyepandwa huyu ndiye -asikiaye -neneno
[G3588](#) [G1161](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0173](#) [G4687](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3588](#)
- λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος «τούτου» καὶ
neneno asikiaye na -wasiwasi wasiwasi -wa-ulimwengu -wa-ulimwengu huu na
[G3056](#) [G0191](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3308](#) [G3588](#) [G0165](#) [G3778](#) [G2532](#)
- ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ
-udanganyifu udanganyifu -wa-utajiri -wa-utajiri unasonga -neneno neno na
[G3588](#) [G0539](#) [G3588](#) [G4149](#) [G4846](#) [G3588](#) [G3056](#) [G2532](#)
- ἄκαρπος γίνεται.
bila-matunda anakuwa
[G0175](#) [G1096](#)

Ile mbegu iliyopandwa katika miiba ni yule mtu alisikiaye neno, lakini masumbufu ya maisha haya na udanganyifu wa mali hulisonga lile neno na kulifanya lisizae matunda.

- 23 ὁ δὲ ἐπὶ τὴν καλὴν γῆν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ
-aliyepandwa lakini juu-ya -udongo mzuri udongo aliyepandwa huyu ndiye -asikiaye
[G3588](#) [G1161](#) [G1909](#) [G3588](#) [G2570](#) [G1093](#) [G4687](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#)
- τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιεῖς; ὃς δὴ καρποφορεῖ, καὶ ποιεῖ
-neneneno asikiaye na aelewa ambaye kwa-hakika huzaa-matunda na hutoa
[G3588](#) [G3056](#) [G0191](#) [G2532](#) [G4920](#) [G3739](#) [G1211](#) [G2592](#) [G2532](#) [G4160](#)
- ὁ μὲν ἑκατὸν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.
mengine kwa-kweli mia mengine lakini sitini mengine lakini thelathini
[G3739](#) [G3303](#) [G1540](#) [G3739](#) [G1161](#) [G1835](#) [G3739](#) [G1161](#) [G5144](#)

Lakini ile mbegu iliyopandwa kwenye udongo mzuri ni yule mtu ambaye hulisia neno na kulielewa. Naye hakika huzaa matunda, akizaa mara mia, au mara sitini, au mara thelathini ya mbegu iliyopandwa.”

- 24 Ἐκείνην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία
Mfano mwingine aliweka-mbele-yao wao akisema Umefanana ἡ -ufalme ufalme
[G0243](#) [G3850](#) [G3908](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3666](#) [G3588](#) [G0932](#)
- τῶν οὐρανῶν, ἀνθρώπων σπείραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ
-wa-mbingu -wa-mbingu na-mtu aliyepanda nzuri mbegu katika -shamba shamba
[G3588](#) [G3772](#) [G0444](#) [G4687](#) [G2570](#) [G4690](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0068](#)
- αὐτοῦ;
lake
[G0846](#)

Yesu akawaambia mfano mwingine, akasema: “Ufalme wa Mbinguni unaweza kufananishwa na mtu aliyepanda mbegu nzuri katika shamba lake.

- 25 ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς
 katika lakini –wakati kulala –watu watu alikuja wake –adui adui
[G1722](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2518](#) [G3588](#) [G0444](#) [G2064](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2190](#)
- καὶ ἐπέσπειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλθεν.
 na akapanda–juu magugu katikati katikati –ya-ngano –ya-ngano na akaenda–zake
[G2532](#) [G4687](#) [G2215](#) [G0303](#) [G3319](#) [G3588](#) [G4621](#) [G2532](#) [G0565](#)

Lakini wakati kila mtu alipokuwa amelala, adui yake akaja na kupanda magugu katikati ya ngano, akaenda zake.

- 26 ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος, καὶ καρπὸν ἐποίησεν, τότε
 wakati lakini ilichipuka –mimea mimea na matunda ilitoa ndipo
[G3753](#) [G1161](#) [G0985](#) [G3588](#) [G5528](#) [G2532](#) [G2590](#) [G4160](#) [G5119](#)
- ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια.
 yalionekana pia –magugu magugu
[G5316](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2215](#)

Ngano ilipoota na kutoa masuke, magugu nayo yakatokea.

- 27 προσελθόντες, δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότη
 walikaribia lakini –watumishi watumishi –wa-mwenye-nyumba –wa-mwenye-nyumba
[G4334](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1401](#) [G3588](#) [G3617](#)
- εἶπον αὐτῷ, Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ
 walisema kwake Bwana si nzuri mbegu ulipanda katika –shamba shamba
[G3004](#) [G0846](#) [G2962](#) [G3780](#) [G2570](#) [G4690](#) [G4687](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4674](#)
- ἀγρῷ? πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια?
 lako kutoka–wapi basi ina magugu
[G0068](#) [G4159](#) [G3767](#) [G2192](#) [G2215](#)

“Watumishi wa yule mwenye shamba wakamjia na kumwambia, ‘Bwana, si tulipanda mbegu nzuri shambani mwako? Basi, magugu yametoka wapi?’

- 28 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, Ἐχθρὸς, ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ
 –yeye lakini alisema kwao Adui mtu hili alifanya –watumishi lakini
[G3588](#) [G1161](#) [G5346](#) [G0846](#) [G2190](#) [G0444](#) [G3778](#) [G4160](#) [G3588](#) [G1161](#)
- δοῦλοι αὐτῷ, λέγουσιν Θέλεις οὖν ἀπελθόντες, συλλέξωμεν αὐτά?
 watumishi kwake wanasema Unataka basi twende tuyakusanye hayo
[G1401](#) [G0846](#) [G3004](#) [G2309](#) [G3767](#) [G0565](#) [G4816](#) [G0846](#)

“Akawajibu, ‘Adui ndiye alifanya jambo hili.’ “Wale watumishi wakamuuliza, ‘Je, unataka twende tukayang’oe?’

- 29 ὁ δὲ φησιν, Οὐ; μή ποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια,
 –yeye lakini anasema Hapana msije wakati–wowote mkikusanya –magugu magugu
[G3588](#) [G1161](#) [G5346](#) [G3756](#) [G3361](#) [G4219](#) [G4816](#) [G3588](#) [G2215](#)
- ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον.
 mking’oa pamoja–na hayo –ngano ngano
[G1610](#) [G0260](#) [G0846](#) [G3588](#) [G4621](#)

“Lakini akasema, ‘Hapana, msiyang’oe, kwa maana wakati mking’oa magugu mnaweza mkang’oa na ngano pamoja nayo.

- 30 ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα ἕως τοῦ θερισμοῦ; καὶ ἐν
 acheni vikue-pamoja vyote-viwili hadi -wakati-wa-mavuno mavuno na wakati
[G0863](#) [G4885](#) [G0297](#) [G2193](#) [G3588](#) [G2326](#) [G2532](#) [G1722](#)
- καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἔρῳ τοῖς θερισταῖς, Συλλέξατε
 -wa-mavuno -wakati-wa-mavuno mavuno nitawaambia -wawunaji wawunaji Kusanyeni
[G2540](#) [G3588](#) [G2326](#) [G2046](#) [G3588](#) [G2327](#) [G4816](#)
- πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ
 kwanza -magugu magugu na yafungeni hayo katika mafungu ili -kuchomwa
[G4412](#) [G3588](#) [G2215](#) [G2532](#) [G1210](#) [G0846](#) [G1519](#) [G1197](#) [G4314](#) [G3588](#)
- κατακαῦσαι αὐτά; τὸν δὲ σῖτον, συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου.
 kuchomwa hayo -ngano lakini ngano kusanyeni katika -ghala ghala langu
[G2618](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1161](#) [G4621](#) [G4863](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0596](#) [G1473](#)

Acheni ngano na magugu vikue vyote pamoja mpaka wakati wa mavuno. Wakati huo nitawaambia wawunaji wayakusanye magugu kwanza, wayafunge matita matita ili yachomwe moto; kisha wakusanye ngano na kuileta ghalani mwangu.”

- 31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέγων, Ὅμοία ἐστὶν ἡ
 Mfano mwingine aliweka-mbele-yao wao akisema Umefanana ni -ufalme
[G0243](#) [G3850](#) [G3908](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3664](#) [G1510](#) [G3588](#)
- βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν, ἄνθρωπος
 ufalme -wa-mbingu -wa-mbingu na-punje -ya-haradali ambayo aliichukua mtu
[G0932](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2848](#) [G4615](#) [G3739](#) [G2983](#) [G0444](#)
- ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ;
 akapanda katika -shamba shamba lake
[G4687](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0068](#) [G0846](#)

Akawaambia mfano mwingine, akasema, “Ufalme wa Mbinguni ni kama punje ya haradali, ambayo mtu aliichukua, akaipanda shambani mwake.

- 32 ὃ μικρότερον μὲν ἐστὶν πάντων τῶν σπερμάτων; ὅταν δὲ
 ambayo ndogo-zaidi kwa-kweli ni -kuliko-zote -za-mbegu -za-mbegu wakati lakini
[G3739](#) [G3398](#) [G3303](#) [G1510](#) [G3956](#) [G3588](#) [G4690](#) [G3752](#) [G1161](#)
- αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶν, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν
 ikuapo kubwa-zaidi kuliko -ya-mboga ni na inakuwa mti hata huja
[G0837](#) [G3173](#) [G3588](#) [G3001](#) [G1510](#) [G2532](#) [G1096](#) [G1186](#) [G5620](#) [G2064](#)
- τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις
 -ndege ndege -wa-mbingu -wa-mbingu na hujenga-viota katika -matawi matawi
[G3588](#) [G4071](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2532](#) [G2681](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2798](#)
- αὐτοῦ.
 yake
[G0846](#)

Ingawa mbegu hiyo ni ndogo kuliko mbegu zote, lakini inapokua ni mmea mkubwa kuliko yote ya bustanini, nao huwa mti mkubwa, hadi ndege wa angani wanakuja na kutengeneza viota katika matawi yake.”

- 33 ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς: Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
 Mfano mwingine aliwaambia wao Umfanana ni -ufalme ufalme
[G0243](#) [G3850](#) [G2980](#) [G0846](#) [G3664](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0932](#)
- τῶν οὐρανῶν ζύμη, ἣν λαβοῦσα, γυνὴ ἐνέκρυπεν εἰς
 -wa-mbingu -wa-mbingu na-chachu ambayo aliichukua mwanamke akaificha katika
[G3588](#) [G3772](#) [G2219](#) [G3739](#) [G2983](#) [G1135](#) [G1470](#) [G1519](#)
- ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
 -unga vipimo vitatu hadi wakati ikaumuka wote
[G0224](#) [G4568](#) [G5140](#) [G2193](#) [G3739](#) [G2220](#) [G3650](#)

Akawaambia mfano mwingine, “Ufalme wa Mbinguni unafanana na chachu ambayo mwanamke aliichukua akaichanganya katika kiasi kikubwa cha unga mpaka wote ukaumuka.”

- 34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς
 Mambo-haya yote alisema -Iēsoūs Iēsoūs katika mifano kwa-makundi
[G3778](#) [G3956](#) [G2980](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1722](#) [G3850](#) [G3588](#)
- ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖς;
 makundi na bila mfano hakuna-kitu alisema kwao
[G3793](#) [G2532](#) [G5565](#) [G3850](#) [G3762](#) [G2980](#) [G0846](#)

Yesu alinena mambo haya yote kwa makutano kwa mifano. Wala hakuwaambia lolote pasipo mfano.

- 35 ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος,
 ili litimizwe -lililosemwa lililosemwa kupitia -nabii nabii lisemalo
[G3704](#) [G4137](#) [G3588](#) [G2046](#) [G1223](#) [G3588](#) [G4396](#) [G3004](#)
- Ἄνοιξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου; ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ
 Nitafungua katika mifano -kinywa kinywa changu nitatangaza yaliyofichwa tangu
[G0455](#) [G1722](#) [G3850](#) [G3588](#) [G4750](#) [G1473](#) [G2044](#) [G2928](#) [G0575](#)
- καταβολῆς [κόσμου].
 mwanzo -wa-ulimwengu
[G2602](#) [G2889](#)

Hii ilikuwa ili kutimiza lile lililonenwa kwa kinywa cha nabii aliposema: “Nitafungua kinywa changu niseme nao kwa mifano; nitahubiri mambo yaliyofichika tangu kuumbwa kwa misingi ya ulimwengu.”

- 36 Τότε ἀφείς τοὺς ὄχλους, ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ προσῆλθον
 Ndipo akiwacha -makundi makundi aliingia katika -nyumba nyumba Na walikuja
[G5119](#) [G0863](#) [G3588](#) [G3793](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3614](#) [G2532](#) [G4334](#)
- αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Διασάφησον ἡμῖν τὴν παραβολὴν
 kwake -wanafunzi wanafunzi wake wakisema Tueleze sisi -mfano mfano
[G0846](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3004](#) [G1285](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3850](#)
- τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ.
 -wa-magugu -wa-magugu -wa-shamba -wa-shamba
[G3588](#) [G2215](#) [G3588](#) [G0068](#)

Kisha Yesu akaagana na makutano, akaingia nyumbani. Wanafunzi wake wakamjia wakamwambia, “Tueleze maana ya ule mfano wa magugu shambani.”

- 37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα
 -yeye lakini akijibu alisema -Anayepanda Anayepanda -mbegu nzuri mbegu
[G3588](#) [G1161](#) [G0611](#) [G3004](#) [G3588](#) [G4687](#) [G3588](#) [G2570](#) [G4690](#)
- ἐστὶν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;
 ni -Mwana Mwana -wa-mtu -wa-mtu
[G1510](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#)

Akawaambia, “Aliyepanda mbegu nzuri ni Mwana wa Adamu.

- 38 ὁ δὲ ἄγρός ἐστιν ὁ κόσμος; τὸ δὲ καλὸν σπέρμα,
 -shamba lakini shamba ni -ulimwengu ulimwengu -mbegu lakini nzuri mbegu
[G3588](#) [G1161](#) [G0068](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2889](#) [G3588](#) [G1161](#) [G2570](#) [G4690](#)
- οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας; τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ
 hawa ni -wana wana -wa-ufalme -wa-ufalme -magugu lakini magugu ni -wana
[G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G1161](#) [G2215](#) [G1510](#) [G3588](#)
- υἱοὶ τοῦ πονηροῦ;
 wana -wa-mwovu -wa-mwovu
[G5207](#) [G3588](#) [G4190](#)

Shamba ni ulimwengu na mbegu nzuri ni wana wa Ufalme. Magugu ni wana wa yule mwovu.

- 39 ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος;
 -adui lakini adui -aliyepanda aliyepanda hayo ni -ibilisi ibilisi
[G3588](#) [G1161](#) [G2190](#) [G3588](#) [G4687](#) [G0846](#) [G1510](#) [G3588](#) [G1228](#)
- ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια αἰώνος ἐστιν, οἱ δὲ θεριστὰι
 -mavuno lakini mavuno mwisho -wa-ulimwengu ni -wavunaji lakini wavunaji
[G3588](#) [G1161](#) [G2326](#) [G4930](#) [G0165](#) [G1510](#) [G3588](#) [G1161](#) [G2327](#)
- ἄγγελοί εἰσιν.
 malaika ni
[G0032](#) [G1510](#)

Yule adui aliyepanda magugu ni ibilisi. Mavuno ni mwisho wa dunia, nao wavunaji ni malaika.

- 40 ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια, καὶ πυρὶ κατακαίεται, οὕτως
 kama-vile basi yanakusanywa -magugu magugu na kwa-moto yanachomwa hivyo
[G5618](#) [G3767](#) [G4816](#) [G3588](#) [G2215](#) [G2532](#) [G4442](#) [G2618](#) [G3779](#)
- ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος.
 itakuwa katika -mwisho mwisho -wa-ulimwengu -wa-ulimwengu
[G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4930](#) [G3588](#) [G0165](#)

“Kama vile magugu yang’olewavyo na kuchomwa motoni, ndivyo itakavyokuwa wakati wa mwisho wa dunia.

- 41 ἀποστελεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ
 atatuma -Mwana Mwana -wa-mtu -wa-mtu -malaika malaika wake na
[G0649](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3588](#) [G0032](#) [G0846](#) [G2532](#)
- συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ
 watakusanya kutoka -ufalme ufalme wake vyote -vikwazo vikwazo na
[G4816](#) [G1537](#) [G3588](#) [G0932](#) [G0846](#) [G3956](#) [G3588](#) [G4625](#) [G2532](#)
- τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν,
 -wafanyao wafanyao -yasi yasi
[G3588](#) [G4160](#) [G3588](#) [G0458](#)

Mwana wa Adamu atawatuma malaika zake, nao watakusanya kutoka Ufalme wake kila kitu kinachosababisha dhambi na watenda maovu wote.

- 42 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός; ἐκεῖ ἔσται
 na watawatupa wao katika -tanuru tanuru -ya-moto -ya-moto huko kutakuwa
[G2532](#) [G0906](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2575](#) [G3588](#) [G4442](#) [G1563](#) [G1510](#)
- ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
 -kilio kilio na -kusaga kusaga -meno -meno
[G3588](#) [G2805](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1030](#) [G3588](#) [G3599](#)

Nao watawatupa katika tanuru la moto ambako kutakuwa na kilio na kusaga meno.

- 43 τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ
 ndipo -wenye-haki wenye-haki watang'aa kama -jua jua katika -ufalme
[G5119](#) [G3588](#) [G1342](#) [G1584](#) [G5613](#) [G3588](#) [G2246](#) [G1722](#) [G3588](#)
 βασιλεία τοῦ Πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων ὧτα, ἀκουέτω.
 ufalme -wa-Baba -wa-Baba wao -Mwenye mwenye masikio asikie
[G0932](#) [G3588](#) [G3962](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2192](#) [G3775](#) [G0191](#)

Ndipo wenye haki watang'aa kama jua katika Ufalme wa Baba yao. Yeye aliye na masikio, na asikie.

- 44 Ὅμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῶ κεκρυμμένῳ
 Umeфанana ni -ufalme ufalme -wa-mbingu -wa-mbingu na-hazina iliyofichwa
[G3664](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2344](#) [G2928](#)
 ἐν τῷ ἀγρῷ, ὄν, εὐρῶν, ἄνθρωπος ἔκρυψεν, καὶ ἀπὸ
 katika -shamba shamba ambayo akiipata mtu alificha na kwa-sababu-ya
[G1722](#) [G3588](#) [G0068](#) [G3739](#) [G2147](#) [G0444](#) [G2928](#) [G2532](#) [G0575](#)
 τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ πωλεῖ «πάντα» ὅσα ἔχει, καὶ
 -furaha furaha yake anaenda na anauza vyote alivyo-navyo alivyo-nacho na
[G3588](#) [G5479](#) [G0846](#) [G5217](#) [G2532](#) [G4453](#) [G3956](#) [G3745](#) [G2192](#) [G2532](#)
 ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.
 ananunua -shamba shamba lile
[G0059](#) [G3588](#) [G0068](#) [G1565](#)

“Ufalme wa Mbinguni unafanana na hazina iliyofichwa shambani, ambayo mtu mmoja alipoiona akaificha tena. Kisha katika furaha yake, akaenda akauza vyote alivyokuwa navyo, akalinunua lile shamba.”

- 45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, «ἀνθρώπῳ»,
 Tena umefanana ni -ufalme ufalme -wa-mbingu -wa-mbingu na-mtu
[G3825](#) [G3664](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#) [G0444](#)
 ἐμπόρῳ, ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας;
 mfanyabiashara atafutaye nzuri lulu
[G1713](#) [G2212](#) [G2570](#) [G3135](#)

“Tena, Ufalme wa Mbinguni unafanana na mfanyabiashara aliyekuwa akitafuta lulu safi.

- 46 εὐρῶν δὲ ἓνα πολῦτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν, πέπρακεν πάντα
 akiipata lakini moja ya-thamani-kubwa lulu akienda ameuza vyote
[G2147](#) [G1161](#) [G1520](#) [G4186](#) [G3135](#) [G0565](#) [G4097](#) [G3956](#)
 ὅσα εἶχεν, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.
 alivyo-navyo alikuwa-navyo na akainunua hiyo
[G3745](#) [G2192](#) [G2532](#) [G0059](#) [G0846](#)

Alipoipata lulu moja ya thamani kubwa, alikwenda akauza vyote alivyokuwa navyo akainunua.”

- 47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνη,
 Tena umefanana ni -ufalme ufalme -wa-mbingu -wa-mbingu na-wavu
[G3825](#) [G3664](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#) [G4522](#)
 βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ;
 uliotupwa katika -bahari bahari na kutoka kila aina uliokusanya
[G0906](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2281](#) [G2532](#) [G1537](#) [G3956](#) [G1085](#) [G4863](#)

“Tena, Ufalme wa Mbinguni ni kama wavu wa kuvua samaki uliotupwa baharini ukavua samaki wa kila aina.

48 ἦν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ καθίσαντες,
 ambao wakati ulijaa walivuta juu-ya -ufuko ufuko na wakikaa
[G3739](#) [G3753](#) [G4137](#) [G0307](#) [G1909](#) [G3588](#) [G0123](#) [G2532](#) [G2523](#)

συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἄγην, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον.
 walikusanya -nzuri nzuri katika vyombo -mbovu lakini mbovu nje walitupa
[G4816](#) [G3588](#) [G2570](#) [G1519](#) [G0030](#) [G3588](#) [G1161](#) [G4550](#) [G1854](#) [G0906](#)

| Ulipojaa, wavuvi wakavuta pwani, wakaketi na kukusanya samaki wazuri kuwaweka kwenye vyombo safi, lakini wale samaki wabaya wakawatupa.

49 οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος; ἐξελεύσονται
 hivyo itakuwa katika -mwisho mwisho -wa-ulimwengu -wa-ulimwengu watatoka
[G3779](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4930](#) [G3588](#) [G0165](#) [G1831](#)

οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου
 -malaika malaika na watawatenganisha -waovu waovu kutoka kati
[G3588](#) [G0032](#) [G2532](#) [G0873](#) [G3588](#) [G4190](#) [G1537](#) [G3319](#)

τῶν δικαίων,
 -ya-wenye-haki -ya-wenye-haki
[G3588](#) [G1342](#)

| Hivi ndivyo itakavyokuwa wakati wa mwisho wa dunia. Malaika watakuja na kuwatenganisha watu waovu na watu wenye haki.

50 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός. ἐκεῖ ἔσται
 na watawatupa wao katika -tanuru tanuru -ya-moto -ya-moto huko kutakuwa
[G2532](#) [G0906](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2575](#) [G3588](#) [G4442](#) [G1563](#) [G1510](#)

ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
 -kilio kilio na -kusaga kusaga -meno -meno
[G3588](#) [G2805](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1030](#) [G3588](#) [G3599](#)

| Nao watawatupa hao waovu katika tanuru la moto ambako kutakuwa na kilio na kusaga meno."

51 Συνήκατε ταῦτα πάντα? λέγουσιν αὐτῷ, Ναί,
 Mmeelewa mambo-haya yote wanasema kwake Ndiyo
[G4920](#) [G3778](#) [G3956](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3483](#)

| Yesu akauliza, "Je, mmeyaelewa haya yote?" Wakamjibu, "Ndiyo."

52 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Διὰ τοῦτο, πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς
 -yeye lakini alisema kwao Kwa-sababu-ya hili kila mwandishi aliyefundishwa
[G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1223](#) [G3778](#) [G3956](#) [G1122](#) [G3100](#)

τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ὅμοιος ἐστὶν ἀνθρώπῳ,
 kwa-ufalme ufalme -wa-mbingu -wa-mbingu anafanana na mtu
[G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G3772](#) [G3664](#) [G1510](#) [G0444](#)

οἰκοδεσπότη, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ
 mwenye-nyumba ambaye anatoa kutoka -hazina hazina yake vipya na
[G3617](#) [G3748](#) [G1544](#) [G1537](#) [G3588](#) [G2344](#) [G0846](#) [G2537](#) [G2532](#)

παλαιά.
 vya-zamani
[G3820](#)

| Akawaambia, "Basi kila mwalimu wa sheria aliyefundishwa elimu ya Ufalme wa Mbinguni ni kama mwenye nyumba anayetoa kutoka ghala yake mali mpya na mali ya zamani."

53 Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας,
Na ikawa wakati alimaliza -Iēsoūs Iēsoūs -mifano mifano hii
[G2532](#) [G1096](#) [G3753](#) [G5055](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3588](#) [G3850](#) [G3778](#)

μετῆρεν ἐκεῖθεν;
aliondoka huko
[G3332](#) [G1564](#)

| Yesu alipomaliza kutoa mifano hii, akaondoka.

54 καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ
na akija katika -nchi nchi yake aliwafundisha wao katika -sinagogi
[G2532](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3968](#) [G0846](#) [G1321](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#)

συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν, Πόθεν τοῦτω
sinagogi lao hata wakashangaa wao na kusema Kutoka-wapi huyu
[G4864](#) [G0846](#) [G5620](#) [G1605](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3004](#) [G4159](#) [G3778](#)

ἢ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις?
-hekima hekima hii na -miujiza miujiza
[G3588](#) [G4678](#) [G3778](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1411](#)

| Alipofika mji wa kwao, akawafundisha watu katika sinagogi lao. Nao wakastaajabu, wakauliza, "Mtu huyu amepata wapi hekima hii na uwezo huu wa kufanya miujiza?"

55 οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος? υἱός οὐχ ἡ
si huyu ni -wa-seremala -wa-seremala -wa-seremala mwana si -mama
[G3756](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3588](#) [G5045](#) [G5207](#) [G3756](#) [G3588](#)

μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριάμ? καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ
mama yake anaitwa Mariám na -ndugu ndugu zake Iákōbos na
[G3384](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3137](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0080](#) [G0846](#) [G2385](#) [G2532](#)

Ἰωσήφ καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας?
Iōséph na Símon na Ioudas
[G2501](#) [G2532](#) [G4613](#) [G2532](#) [G2455](#)

| "Huyu si yule mwana wa seremala? Mama yake si yeye aitwaye Maria, nao ndugu zake si Yakobo, Yosefu, Simoni na Yuda?"

56 καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσιν? πόθεν οὖν
na -dada dada zake si wote kwetu sisi wako kutoka-wapi basi
[G2532](#) [G3588](#) [G0079](#) [G0846](#) [G3780](#) [G3956](#) [G4314](#) [G1473](#) [G1510](#) [G4159](#) [G3767](#)

τούτῳ ταῦτα πάντα?
huyu mambo-haya yote
[G3778](#) [G3778](#) [G3956](#)

| Nao dada zake wote, hawako hapa pamoja nasi? Mtu huyu amepata wapi basi mambo haya yote?"

57 καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
na walijikwaa kwa-sababu-yake yeye -Iēsoūs lakini Iēsoūs alisema kwao
[G2532](#) [G4624](#) [G1722](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1161](#) [G2424](#) [G3004](#) [G0846](#)

Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι, καὶ ἐν
Hakuna nabii asiye heshimiwa isipokuwa katika katika -nchi nchi yake na
[G3756](#) [G1510](#) [G4396](#) [G0820](#) [G1487](#) [G3361](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3968](#) [G2532](#) [G1722](#)

τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.
katika -nyumba nyumba
[G3588](#) [G3614](#) [G0846](#)

| Wakachukizwa naye. Lakini Yesu akawaambia, "Nabii hakosi heshima, isipokuwa katika nchi yake na nyumbani kwake."

58 καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς, διὰ τὴν
na hakufanya huko miujiza mingi kwa-sababu-ya -kutokuamini kutokuamini
[G2532](#) [G3756](#) [G4160](#) [G1563](#) [G1411](#) [G4183](#) [G1223](#) [G3588](#)
ἀπιστίαν αὐτῶν.
kwao wao
[G0570](#) [G0846](#)

| Naye hakufanya miujiza mingi huko kwa sababu ya kutokuamini kwao.